

13.9.2023

Työ- ja elinkeinoministeriö

Lausunto asiassa VN/16274/2022 – Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain muuttamisesta

Työ- ja elinkeinoministeriö ("TEM") on pyytänyt lausuntoa hallituksen esityksestä laiksi Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain muuttamisesta.

Hallituksen esitys perustuu Euroopan unionin ("EU") digimarkkinasäädökseen, jonka tietyt kohdat edellyttävät täsmentävän kansallisen sääntelyn antamista. Esityksessä esitetään muutettavaksi lakia Kilpailu- ja kuluttajavirastosta siten, että Kilpailu- ja kuluttajavirasto ("KKV") toimisi jatkossa keskitettynä kansallisena yhteysviranomaisena digimarkkinasäädökseen liittyvissä asioissa sekä voisi salassapitosäännösten estämättä vastaanottaa ja luovuttaa Euroopan komissiolle säädöksen artikloissa tarkoitettuja tietoja ja asiakirjoja. Lisäksi tulevassa laissa täsmennettäisiin, että KKV avustaisi komissiota digimarkkinasäädöksen nojalla suoritettavissa tarkastuksissa ja markkinatutkimuksissa.

KKV:n näkemyksen mukaan kansallisen täsmentävän sääntelyn antaminen on tarpeen, jotta voidaan varmistua siitä, että KKV:n toimivaltuudet avustaa komissiota digimarkkinasäädöksen täytäntöönpanoon liittyvissä tehtävissä ovat riittävän selkeät. KKV katsoo vastaavalla tavalla kuin hallituksen esityksessä, että sen toimiminen keskitettynä kansallisena yhteysviranomaisena on perusteltua ottaen huomioon erityisesti, että tietyt digimarkkinasäädöksen artiklat edellyttävät jo sellaisenaan komission ja kansallisen kilpailuviranomaisen välistä yhteydenpitoa. Lisäksi KKV:lla voidaan katsoa olevan komissiota paremmat edellytykset selvittää, minkälaisia tietoja muiden kansallisten viranomaisten hallussa on ja mille viranomaiselle komission tulisi kussakin yksittäisessä tapauksessa kohdistaa tietopyyntönsä. Tietojenvaihdon sujuvuuden kannalta on myös tärkeää, että esitetyssä lainmuutoksessa täsmennetään tietojenvaihdon kattavan myös salassa pidettävät tiedot.

KKV kiinnittää huomiota siihen, että digimarkkinasäädökseen liittyvät uudet tehtävät tulevat sitomaan jonkin verran sen olemassa olevia valvontaresursseja. KKV osallistuu jo nyt tiiviisti digimarkkinasäädökseen liittyvään käytännön yhteistyöhön European Competition Networkin ("ECN") työryhmien ja digitaalisten markkinoiden neuvoo-antavan komitean ("DMAC") kautta. Yhteistyön tarkoituksena on vaihtaa tietoja digimarkkinasäädökseen liittyvistä tutkintatoimenpiteistä ja päätöksistä sekä koordinoida kansallisten kilpailuviranomaisten ja komission välistä tapaustutkintaa. Tämän lisäksi komission mahdollisiin tieto- ja avustuspyyntöihin vastaaminen lisäisi KKV:n työmäärää. Näiden pyyntöjen työllistäviä vaikutuksia on kuitenkin hallituksen esityksen mukaisesti hankala arvioida etukäteen niiden epäsäännöllisen luonteen takia.

Ehdotetun lain 7 d §:n 3 momentissa todetaan, että KKV ei saa käyttää sille digimarkkinasäädöksen 27 artiklan 1 kohdan nojalla toimitettuja tietoja muuhun kuin kyseisessä artiklassa säädettyyn tarkoitukseen. KKV:n näkemyksen mukaan maininta rajoittaa KKV:n toimivaltuuksia enemmän kuin mitä on

13.9.2023

digimarkkinasäädöksen 36 artiklan 1 kohdan nojalla välttämätöntä. Artiklan 36 artiklan 1 momentissa viitataan vain asetuksen nojalla kerättyihin tietoihin. Sen sijaan kolmansien osapuolten KKV:lle digimarkkinasäädöksen 27 artiklan 1 kohdan nojalla vapaaehtoisesti toimittamiin tietoihin ei ole KKV:n tulkinnan mukaan tarpeen kohdistaa vastaavaa käyttörajoitusta. Artiklan 27 kohdan 2 mukaan kilpailusääntöjä valvovilla kansallisilla toimivaltaisilla viranomaisilla tulisi olla täysi harkintavalta tietojen nojalla suoritettavien asianmukaisten toimenpiteiden suhteen. Lisäksi tietyissä tilanteissa voi olla hankala määritellä, liittyvätkö kolmansien osapuolten toimittamat tiedot digimarkkinasäädöksen tai kilpailusääntöjen rikkomiseen, vai molempiin. Tällaisissa tilanteissa kolmansilta osapuolilta saatujen tietojen käyttörajoitus voisi olla esteenä kilpailusääntöjen valvomiselle. Vastaavanlaisen tilanteen syntyminen on tunnistettu myös digimarkkinasäädöksen johdanto-osan kappaleessa 91. KKV esittää, että uuden lain 7 d §:n 3 momenttiin sisältyvä käyttörajoitus poistettaisiin.

Kirsi Leivo
pääjohtajaTuomas Rentola
johtava asiantuntija